

Rapportage aanvullend ecologisch onderzoek

Mussenstraat 12 te Echt

Opdrachtgever	WoonGoed 2-Duizend Pastoor Vranckenlaan 4 5953 CP Reuver
Rapportnummer	10085.003
Versienummer	D1
Status	Eindrapportage
Datum	18 mei 2020
Vestiging	Limburg Rijksweg Noord 39 6071 KS Swalmen 0475 - 504961 swalmen@econsultancy.nl
Opsteller	A.H.J. Buijs-Schumacher, BSc
Paraaf	
Kwaliteitscontrole	A.M.L. Thomissen, MSc
Paraaf	

Kwaliteitszorg

Econsultancy is lid van het Netwerk Groene Bureaus (NGB). Het NGB is een vereniging van ecologische advies- en -onderzoeksbureaus en werkt aan de kwaliteit van advisering gericht op natuur, landschap, water, milieu en ruimte en behartigt de belangen van groene adviesbureaus. Het Netwerk hanteert een gedragscode die opdrachtgevers en andere belanghebbenden een basis biedt om de leden aan te spreken op de kwaliteit van hun werk.

Econsultancy werkt volgens een dynamisch kwaliteits- en milieusysteem, zoals beschreven in het kwaliteits- en milieuhandboek. Ons kwaliteits- en milieusysteem is gecertificeerd volgens de eisen in de NEN-EN-ISO 9001 en NEN-EN-ISO 14001.

Betrouwbaarheid

Dit onderzoek is op zorgvuldige wijze uitgevoerd conform de toepasselijke en van kracht zijnde protocollen en richtlijnen voor onderzoek. Het onderzoek betreft echter een momentopname en geeft een inschatting van de aanwezigheid van beschermde soorten op de onderzoekslocatie. Het incidenteel voorkomen van beschermde soorten is nooit met zekerheid uit te sluiten. Econsultancy accepteert op voorhand geen aansprakelijkheid ten aanzien van mogelijke beslissingen die de opdrachtgever naar aanleiding van het door Econsultancy uitgevoerde onderzoek neemt.

INHOUDSOPGAVE

1	INLEIDING	1
2	GEBIEDSBESCHRIJVING	2
	2.1 Huidig gebruik onderzoekslocatie en omgeving	2
	2.2 Toekomstig gebruik van de onderzoekslocatie	4
3	RESULTATEN VOORGAAND ONDERZOEK.....	5
4	ONDERZOEKSMETHODIEK	5
5	ONDERZOEKSRESULTATEN.....	6
	5.1 Vleermuizen.....	6
	5.2 Huismussen.....	7
6	TOETSING AAN WET- EN REGELGEVING	7
	6.1 Vleermuizen.....	7
	6.2 Huismussen.....	7
7	CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN	8

1 INLEIDING

Econsultancy heeft van WoonGoed 2-Duizend opdracht gekregen voor het uitvoeren van een aanvullend ecologisch onderzoek aan de Mussenstraat 12 te Echt.

Het aanvullend ecologisch onderzoek is uitgevoerd in het kader van de voorgenomen sloop en nieuwbouw op de onderzoekslocatie en naar aanleiding van de resultaten van de quickscan flora en fauna die Econsultancy in juli 2019 op de onderzoekslocatie heeft uitgevoerd (rapport 10085.001).

Uit de quickscan is gebleken dat, om de effecten van de ingreep volledig te kunnen toetsen aan de Wet natuurbescherming, ten aanzien van vaste rust- en verblijfplaatsen van vleermuizen en huismussen meer informatie noodzakelijk is. Op basis van het aanvullend ecologisch onderzoek is dan ook beoordeeld of er bij de uitvoering van de herontwikkeling sprake zal zijn van overtreding van de Wet natuurbescherming ten aanzien van vleermuizen en huismussen.

Econsultancy is lid van de branchevereniging "Netwerk Groene Bureaus" en werkt volgens de door het Netwerk opgestelde gedragscode en protocollen.

2 GEBIEDSBESCHRIJVING

2.1 Huidig gebruik onderzoekslocatie en omgeving

De onderzoekslocatie ($\pm 11.417 \text{ m}^2$) ligt aan de Mussenstraat 12, in de kern van Echt.

Volgens de topografische kaart van Nederland zijn de coördinaten van het midden van de onderzoekslocatie $X = 189.225$, $Y = 346.035$. In figuur 1 is een luchtfoto van de onderzoekslocatie weergegeven.

Figuur 1. Ligging complete onderzoekslocatie (zwart omlijnd)

De onderzoekslocatie voor vleermuizen betreft het kantoorpand met aan de achterzijde ramen voorzien van zonneschermen (zie figuur 2 t/m 4). De onderzoekslocatie voor huismussen betreft de beukenhaag die om een groot deel van het terrein staat (zie figuur 5 t/m 7).

Figuur 2. Ligging van de zonneschermen, onderzoekslocatie vleermuizen (rood omlijnd).

Figuur 3. Achterwand met zonneschermen.

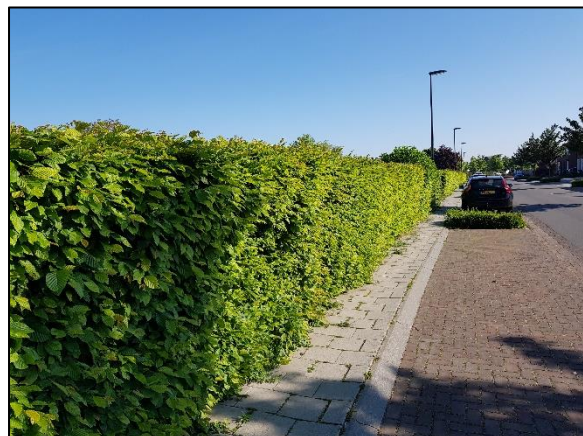
Figuur 4. Zonnenscherm met oprolbak.

Figuur 5. Onderzoeklocatie huismus, beukenhaag (blauw omlijnd).

Figuur 6. Haag op 3 april (goed inspecteerbaar op nesten).

Figuur 7. Haag op 7 mei (volledig in blad, goede beschutting voor nesten).

2.2 Toekomstig gebruik van de onderzoekslocatie

De initiatiefnemer is voornemens het gebouw op de onderzoekslocatie te slopen en de haag te verwijderen om vervolgens nieuwbouw te realiseren. Alvorens de onderzoekslocatie te ontwikkelen zal het aanwezige gebouw op het terrein gesloopt moeten worden. De opdrachtgever heeft gepland om in 2020 te starten met deze sloop en later in het jaar ook de beukenhaag te verwijderen.

3 RESULTATEN VOORGAAND ONDERZOEK

Uit de quickscan blijkt dat, om de effecten van de ingreep volledig te kunnen toetsen aan de Wet natuurbescherming er op sommige punten meer informatie is benodigd:

Soortgroep		Geschikt habitat	Ingreep verstorend	Nader onderzoek	Ontheffingsaanvraag	Bijzonderheden / opmerkingen*
Vleermuizen	verblijfplaatsen	ja	mogelijk	ja	Afhankelijk van nader onderzoek	Aanvullend onderzoek naar gebruik onderzoekslocatie (zonneschermen) door vleermuizen conform het vleermuisprotocol 2017.
	foerageergebied	ja	nee	nee	nee	Voldoende alternatieven aanwezig in de directe omgeving.
	vliegroutes	nee	nee	nee	nee	-
Broedvogels	algemeen	minimaal	mogelijk	nee	nee	Verstorende werkzaamheden buiten het broedseizoen uitvoeren. Bij verstorende werkzaamheden binnen broedseizoen een check op aanwezigheid van broedvogels.
	jaarrond beschermd	ja	mogelijk	ja	Afhankelijk van nader onderzoek	Indien de beukenhaag wordt verwijderd dient aanvullend huismussen onderzoek te worden uitgevoerd volgens protocol.

Een aanvullend onderzoek binnen het geschikte seizoen dient meer uitsluitel te geven over het gebruik van de onderzoekslocatie door vleermuizen en huismussen. De vleermuissoorten die onderzocht dienen te worden zijn gewone dwergvleermuis en ruige dwergvleermuis. Opgemerkt dient te worden dat uitsluitend de oprobakken van de zonneschermen geschikt zijn als verblijfplaats voor vleermuizen. Daarnaast is uitsluitend de beukenhaag geschikt als nestlocatie voor huismussen.

4 ONDERZOEKSMETHODIEK

Vleermuizen

Voor het onderzoek naar vleermuizen zijn in de periode half april tot oktober in totaal drie veldbezoeken uitgevoerd. De veldbezoeken zijn in de avonduren en ochtenduren uitgevoerd. De inventarisatiemethode is conform het protocol voor vleermuisonderzoek (versie maart 2017), dat is opgesteld door het vleermuisvakberaad van het Netwerk Groene Bureaus. De onderzoeksinspanning is gebaseerd op de functies zomerverblijfplaats en paarverblijf/baltsplaats voor de gewone en de ruige dwergvleermuis. Het protocol heeft tot doel het belang van de functies van onderzoekslocaties voor soorten vleermuizen effectief en efficiënt vast te stellen dan wel uit te sluiten. Doordat vleermuizen iedere (verblijfs)functie slechts een beperkte periode van het jaar gebruiken is onderzoek naar alle op de onderzoekslocatie mogelijke functies noodzakelijk. Iedere (verblijfs)functie afzonderlijk geniet een jaarronde bescherming.

Voor het onderzoek is gebruik gemaakt van professionele batdetectors met opnamemogelijkheid (Pettersson D200 en/of Pettersson D240x). Een batdetector zet het voor het menselijk gehoor niet hoorbare ultrasone geluid van vleermuizen om naar frequenties die wel hoorbaar zijn. Op basis van de geluidsfrequenties en ritmes kunnen verschillende soorten vleermuizen worden onderscheiden.

Tijdens de veldbezoeken waren de weersomstandigheden voor het waarnemen van vleermuizen gunstig. Tijdens geen van de veldbezoeken was de temperatuur lager dan 10 °C. De windsnelheid lag beneden de 5 Bft. en er was geen sprake van neerslag. Tabel I bevat een overzicht van de weersomstandigheden gedurende de uitgevoerde veldbezoeken. Tabel II bevat een overzicht van de uitgevoerde veldbezoeken.

Tabel I. Omstandigheden aanvullende onderzoeken vleermuizen

Datum	Tijd	Temperatuur	Weersomstandigheden
22 juli 2019	3:45 – 5:45	13 °C	Helder, windstil
15 augustus 2019	21:00 - 24:00	16 °C	Licht bewolkt, windstil
18 september 2019	20:45 - 22:45	14 °C	Helder, windstil

Huismussen

Voor het onderzoek naar huismus zijn tussen 1 april 2020 en 15 mei 2020 twee veldbezoeken uitgevoerd, gedurende de ochtend. Tabel II bevat een overzicht van de uitgevoerde veldbezoeken. Tijdens de veldbezoeken is gezocht naar roepende huismussen. Mannetjes huismussen roepen met name in het voorjaar ('s ochtends) vaak vanaf de dakranden/goten of hagen waar hun nesten zich bevinden. Bij het aantreffen van roepende mannetjes mag worden aangenomen dat zich onder het betreffende dak of in de betreffende haag één of meerdere nesten bevinden. Tevens is gedurende de rondes in de ochtend gelet op huismussen die (met nestmateriaal) onder dakpannen of andere nestlocaties verdwijnen. Behalve op de onderzoekslocatie, is ook de directe omgeving onderzocht op de aanwezigheid of geschiktheid voor huismus.

De onderzoeksopzet is conform hetgeen is voorgeschreven in het kennisdocument voor de huismus (BIJ12, versie juni 2017).

Tabel II. Onderzoeksinspanning per soortgroep

		februari	maart	april	mei	juni	juli	augustus	september
vleermuizen	tijdstip	-			1 x ochtend		1x avond	1x avond	
	datum				22 juli 2019		15 augustus 2019	18 september 2019	
	functie				zomerverblijf		zomer/paarverblijf	paarverblijf	
huismus	tijdstip	-			2 x ochtend		-		
	datum				3 april 2020 & 7 mei 2020				
	functie				territorium				

5 ONDERZOEKSRESULTATEN

5.1 Vleermuizen

Zomer- en paarverblijfplaatsen

Tijdens geen van de veldbezoeken zijn er invliegende, uitvliegende of gevelgrijpende vleermuizen binnen of in de directe omgeving van de onderzoekslocatie waargenomen.

Foeragerende/passerende vleermuizen

Tijdens de twee avondrondes zijn enkele (2 à 3) passerende vleermuizen waargenomen.

5.2 Huismussen

Tijdens geen van de veldbezoeken zijn er huismussen op de onderzoekslocatie waargenomen. Wel zijn in de omgeving roepende huismussen gehoord en tijdens de tweede ronde op 7 mei 2020 is tegenover de onderzoekslocatie (Julianastraat 24) een roepende huismus waargenomen op een schutting. Tijdens de eerste ronde op 3 april 2020 was de heg nog niet dichtgegroeid en hierdoor goed visueel inspecteerbaar op nesten van eventueel huismussen of andere broedvogels. Deze zijn niet aangetroffen.

6 TOETSING AAN WET- EN REGELGEVING

6.1 Vleermuizen

Alle vleermuissoorten vallen onder het beschermingsregime van de Habitatrichtlijn en de conventie van Bonn, in de Wet natuurbescherming ondergebracht in artikel 3.5. De verboden handelingen die van toepassing zijn op de vleermuizen betreffen het opzettelijk verstoren, doden of vangen van de dieren (artikel 3.5 lid 2) en het beschadigen of vernielen van de rust- en voortplantingsplaatsen (artikel 3.5 lid 4).

Door de voorgenomen werkzaamheden zullen er geen vaste rust- en verblijfplaatsen van vleermuizen worden verstoord. In de te slopen bebouwing bevinden zich geen verblijfplaatsen van de onderzochte soorten. Eventuele verblijfplaatsen van vleermuizen in omliggende bebouwing zullen gezien de onderlinge afstand en de schaal van de werkzaamheden geen hinder ondervinden van de geplande sloop en nieuwbouw op de onderzoekslocatie. Artikel 3.5 lid 4 wordt niet overtreden.

Artikel 3.5 lid 2 betreft het opzettelijk verstoren van dieren. Bij het weggagen van een vleermuis, als gevolg van de sloop is sprake van voorwaardelijke opzet en is het artikel van kracht, echter zijn er geen vleermuizen aangetroffen op de onderzoekslocatie, waardoor ook artikel 3.5 lid 2 niet wordt overtreden.

Er is geen overtreding van de verbodsartikelen uit de Wet natuurbescherming aan de orde, dus een ontheffing is niet noodzakelijk.

6.2 Huismussen

De huismus valt onder het beschermingsregime van artikel 3.1 van de Wet natuurbescherming. Het is verboden de voortplantings- en rustplaatsen te beschadigen of te vernielen en de nesten mogen niet worden weggenomen (artikel 3.1 lid 2). Bovendien is het verboden vogels opzettelijk te storen, tenzij het storen niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding (artikel 3.1 lid 4 en 5).

Door de voorgenomen werkzaamheden zullen er geen voortplantings- en rustplaatsen van huismussen worden verstoord. In de beukenhaag bevinden zich geen voortplantings- en rustplaatsen van huismussen. Eventuele voortplantings- en rustplaatsen van huismussen in de omgeving zullen gezien de onderlinge afstand en de schaal van de werkzaamheden geen hinder ondervinden van de geplande sloop en nieuwbouw op de onderzoekslocatie. Artikel 3.5 lid 2 en 4 worden niet overtreden.

Er is geen overtreding van de verbodsartikelen uit de Wet natuurbescherming aan de orde, dus een ontheffing is niet noodzakelijk.

7 CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN

Econsultancy heeft in opdracht van WoonGoed 2-Duizend een aanvullend ecologisch onderzoek uitgevoerd aan de Mussenstraat 12 te Echt. **Fout! Verwijzingsbron niet gevonden.** en naar aanleiding van de resultaten van de quickscan flora en fauna die Econsultancy in juli 2019 op de onderzoekslocatie heeft uitgevoerd.

Onderzoekslocatie

De onderzoekslocatie voor vleermuizen betreft het kantoorpand met aan de achterzijde ramen voorzien van zonneschermen. De onderzoekslocatie voor huismussen betreft de beukenhaag die om een groot deel van het terrein staat. De initiatiefnemer is voornemens het gebouw op de onderzoekslocatie te slopen en de haag te verwijderen om vervolgens nieuwbouw te realiseren. De bakken van de uitgerolde zonneschermen zijn geschikt als zomerverblijfplaats en paarverblijfplaats voor gewone en ruige dwergvleermuis. De beukenhaag is geschikt als voortplantings- en rustplaats voor huismussen.

Resultaten en conclusie

Er zijn geen vaste rust- en verblijfplaatsen aangetroffen van gebouwbewonende vleermuizen op de onderzoekslocatie. Er zijn 2 à 3 langsvliegende gewone dwergvleermuizen waargenomen op de onderzoekslocatie. Gezien tijdens de drie veldbezoeken geen vleermuizen zijn waargenomen die deze bakken gebruiken als verblijfplaats, wordt bij de voorgenomen werkzaamheden met betrekking tot vleermuizen de Wet natuurbescherming niet overtreden. Ook zijn geen voortplantings- en rustplaatsen aangetroffen van huismussen. Gezien tijdens de twee veldbezoeken geen huismussen zijn waargenomen die de beukenhaag gebruiken als voortplantings- en/of rustplaats, wordt bij de voorgenomen werkzaamheden met betrekking tot huismussen de Wet natuurbescherming niet overtreden. Voor zowel de vleermuizen als de huismussen is een ontheffing in het kader van de Wet natuurbescherming niet noodzakelijk.

Verklarende woordenlijst

Activiteitenplan

Een activiteitenplan dient als begeleidend document voor een ontheffingsaanvraag. In het activiteitenplan zijn maatregelen verwoord waarmee de functionaliteit van een rust- of verblijfplaats van een beschermde soort behouden blijft en schade aan individuen wordt voorkomen.

Externe werking

Niet alleen activiteiten in een Natura 2000-gebied/EHS hebben invloed op de staat van instandhouding van het gebied, ook activiteiten buiten het gebied kunnen de natuurwaarden in een gebied beïnvloeden. Dit wordt "externe werking" genoemd. Er bestaat geen ruimtelijke grens voor externe werking: bepalend zijn de effecten op de instandhoudingsdoelstellingen van de soorten en habitattypen in het Natura 2000-gebied/ EHS, ongeacht de afstand tot het beschermde gebied.

Expert Judgement

Inschatting van een deskundige op grond van zijn kennis en ervaring.

Foerageerhabitat

Het gebied waarbinnen een soort voedsel zoekt (jachtgebied).

Foerageren

Zoeken en vinden van voedsel door dieren.

Functioneel leefgebied

Hiermee wordt het gebied dat is benodigd om de functionaliteit van een voortplantingsplaats of van een vaste- rust of verblijfplaats te behouden. Een nestlocatie of voortplantingsplaats kan bijvoorbeeld alleen succesvol functioneren, wanneer er voldoende habitat (schuilgelegenheid, voedsel etc.) van voldoende kwaliteit aanwezig is om te kunnen paren, eieren te leggen en jongen groot te brengen.

Gunstige staat van instandhouding

Er is sprake van een gunstige staat van instandhouding van een soort of habitatype als de omstandigheden waarin de soort of het habitatype voorkomt perspectief bieden op een duurzaam voortbestaan van die soort of dat habitatype.

Habitat

Omvat de plaatsen waar een bepaald organisme voorkomt doordat de abiotische en biotische factoren (niet levende en levende natuur) van die plaatsen voldoen aan de eisen en toleranties die het organisme stelt om te kunnen overleven, groeien en zich voortplanten.

Kraamverblijfplaats

Voortplantingsplaats van vleermuizen. Het gaat hierbij vaak om de vrouwelijke exemplaren van een kolonie (ook wel kraamgroep genoemd) die gezamenlijk hun jongen grootbrengen. De aantallen vleermuizen in een kraamgroep kun oplopen tot meerdere honderden exemplaren.

Landschappelijk inpassingsplan

Het inpassen van ruimtelijke ontwikkelingen in het buitengebied middels een ontwerp van de groenvoorziening, dat voldoet aan het beleid ten aanzien van ruimtelijke kwaliteit. Hierdoor wordt zorg gedragen dat een ruimtelijke ontwikkeling past in het landschap.

Landhabitat

Amfibieën zijn voor de voortplanting afhankelijk van water. Buiten de voortplantingsperiode maakt de soortgroep gebruik van landhabitat als onderdeel van het leefgebied. Landhabitat voor amfibieën omvat onder andere structuurrijke of opgaande vegetatie zoals (loof)bos, houtwallen, struikgewas, heide, ruigtekruiden, vegetaties en moeras.

Mitigerende maatregelen

Maatregelen die negatieve effecten bij een ingreep voorkomen of reduceren.

Omgevingscheck

Een omgevingscheck wordt uitgevoerd bij verlies van leefgebied van een jaarrond beschermde functie van een soort die door een ingreep (tijdelijk) verloren gaat. De omgeving van de ingreep wordt door een ter zake deskundige beoordeeld op aanwezigheid van voldoende alternatief leefgebied en/of potentiële verblijfplaatsen.

Ontheffing

De Wet natuurbescherming is gemaakt om planten- en diersoorten die vrij in het wild leven te beschermen. Om deze kwetsbare soorten te beschermen bevat de Wet natuurbescherming een aantal verbodsbepalingen. Onder bepaalde voorwaarden mogen de activiteiten wel doorgaan, daarvoor kan een ontheffing benodigd zijn. Een ontheffing is een besluit waarbij in een individueel concreet geval een uitzondering op een wettelijk verbod wordt gemaakt.

Paarverblijfplaats

Dit is een verblijfplaats die hoofdzakelijk in het najaar (september/oktober) door vleermuizen worden gebruikt om te paren. Eén mannetje kan een dergelijke verblijfplaats met meerdere vrouwtjes delen. In de omgeving van de paarverblijfplaats wordt veelal door het territoriale mannetje middels baltsvluchten getracht vrouwtjes aan te lokken.

Populatie

Een biologische populatie is een groep individuen van dezelfde soort die zich onderling voortplant en als zodanig geïsoleerd is van andere zulke groepen.

Rode Lijst

Rode Lijsten laten zien welke soorten zijn verdwenen en welke soorten in een gebied sterk zijn achteruitgegaan of zeldzaam zijn. Er bestaan verschillende Rode Lijsten. Voor vogels, voor zoogdieren, planten, paddenstoelen, insecten en voor allerlei andere soortgroepen. Rode Lijsten hebben geen officiële juridische status. Plaatsing op de lijst maakt een dier dus nog geen 'beschermde diersoort' in de zin van Wet natuurbescherming. De Rode Lijsten hebben in de praktijk wel een belangrijke signaleringfunctie. Door de Rode Lijst te raadplegen, kunnen alle instellingen die met natuurbehoud te maken hebben rekening houden met bedreigde soorten.

Significant negatief effect

Een effect is in het kader van de Wet natuurbescherming significant als de instandhoudingsdoelen van het Natura 2000-gebied dreigen te worden aangetast.

Het begrip 'significant' staat centraal in de toepassing van het beschermingsregime voor Natura 2000-gebieden bij zowel vaststelling van beheerplannen als de vergunningverlening. Het bepaalt of een uitvoerige toetsing, een zogenaamde passende beoordeling, moet worden uitgevoerd. Indien als gevolg van een ingreep de toekomstige oppervlakte habitat of leefgebied, aantal van een soort of kwaliteit van een habitat lager zal worden dan zoals bedoeld in de instandhoudingsdoelstelling, dan kan sprake zijn van significante gevolgen. Voor het goede begrip, de soorten hoeven er niet te zitten, het gebied moet geschikt zijn voor de soorten.

Vaste rust- of verblijfplaats

Een plek binnen het leefgebied van een soort die essentieel is voor de levenscyclus van een individu. Wet natuurbescherming omschrijft niet exact wat een vaste rust- of verblijfplaats is. Dit is soortafhankelijk.

Vliegroute

Een vaste route die door vleermuizen wordt gebruikt tussen de verblijfplaatsen naar foerageergebieden.

Winterverblijfplaats

Verblijfplaats die gebruikt wordt om de periode van winterrust te overbruggen. Voor vleermuizen zijn dit vorstvrije, maar koele en vochtige plekken. Er kans sprake zijn van massaverblijfplaatsen, verblijfplaatsen van kleine groepen of één of enkele individuen.

Zomerverblijfplaats

Is een vleermuisverblijfplaats anders dan een kraamverblijf. Buiten de kraamperiode worden deze door vrouwtjes gebruikt, binnen de kraamperiode door individuele mannetjes.

